

"Danas", 24.08.2000.

Odgovor Nataše Kandić Informativnoj službi Generalštaba Vojske Jugoslavije

Neću da ćutim o užasu

Neću da ćutim o užasu

Gospodo, uputili ste pismo uredniku „Danas“ u kojem ga obaveštavate o tome šta sam ja rekla u razgovoru sa novinarom Bojanom Tončićem, šta sam prećutala i šta to sve znači. Meni je prirodnije i kulturnije da vam se direktno obratim, i kao instituciji i kao autorima napisa "Gospođa Kandić optužuje teško, unapred i bez dokaza", koji je „Danas“ objavio 17. avgusta 2000. godine.

U pismu kažete da iznosim "neistinite komentare o zbivanjima na Kosovu i Metohiji" u vreme intervencije NATO i da je to zločin za koji treba da odgovaram, kao i oni koji to ne sprečavaju.

Gospodo u Generalštabu, nemam dilemu o tome koga vi sve smatrate zločincima, teroristima i špijunima. U današnjoj Srbiji vlast sumnjiči sve građane, uključujući maloletnike i decu da su teroristi. Kad se neko usudi da takne pitanje odgovornosti Vojske Jugoslavije, vi mu odgovorite tajnim suđenjem. Ja spadam u one koji neće da ćute, pa ni po cenu vaseg suđenja. Neću da ćutim o užasu koji ste vi generali priredili mladim regrutima na Kosovu. I danas vidim lica dvadesetogodišnjaka koji svoje sledovanje mleka, hleba i sira daju albanskim ženama i deci, koji po naredbi vojske i policije napuštaju sela i svoje kuće. Pamtiću zauvek 14. i 15. april 1999. godine, put od Mitrovice prema Peći i Đakovici, kolonu albanskih civila i mlade vojnike koji im prilaze, plačuci ih mole da uzmu njihovu hranu, da im oproste, da nisu krivi, da su ih starešine transportovale na Kosovo a da oni nisu znali kuda ih vode. I na drugim mestima na Kosovu, mladi vojnici su bili svetlost, ljudskost i život.

Neću da ćutim ni o strahotama civila koje sam videla na Kosovu. Svojim očima sam videla albanska sela opkoljena tenkovima, čula granate, i videla hiljade i hiljade ljudi koji su sa kesama u rukama, pod pratnjom policije ili vojske, napuštali kuće jer im je rečeno da Kosovo nije njihova domovina. Kolone civila sam sretala na putevima. Poneko bi se usudio da mi kaze da je vojska granatirala selo, naredila da idu u Albaniju, i da su odlazeći videli kako ulazi policija, pljačka i pali njihovu imovinu. Razgovarala sam sa ljudima koji su 26. marta bili u Izbici. Oni su mi tvrdili da su ih opkolili vojnici u zelenim uniformama, rezervisti, i da su odvajali muškarce za streljanje. Jedna žena mi je detaljno opisala kako su vojnici ušli u masu ljudi, pokazujući prstom ko ostaje a ko ide za Albaniju. U prvom krugu izdvajanja uzeli su joj muža i svekra, starca od 70 godina.

Videla je kada su u grupi od 20 muškaraca streljani njen svekar i muž. U drugom krugu uzeli su joj sina, nudila je novac za njegov život, ali su joj vojnici rekli da ne mogu da ga puste. Nije videla njegovo streljanje, na radiju je čula da je i on tog 26. marta streljan. Oko 10.000 civila granatama su naterani da napuste polje u Izbici i krenu za Albaniju. U toj koloni su bile i majke kojima nije bilo dozvoljeno da poslednji put vide lica mrtve dece.

Gospodo u Generalštabu, ovo su činjenice o zbivanjima na Kosovu u vreme ratnog stanja. U vezi sa Izbicom, Belom Crkvom, Ćuskom, Vučitrnom, i brojnim drugim mestima, gde su ubijeni nenaoružani civili, istina je surova, i nažalost nije, kako vi kažete "neistinit komentar". Ako nemate nikog drugog ko je odgovoran za ove zločine, molim vas računajte na mene, ja sam tu, priznajem, kriva sam jer ništa nisam učinila da ih sprečim.

Gospodo u Generalštabu, zamerate mi što ne hvalim Vojsku Jugoslavije, uspešno komandovanje njenih generala, visoki moral, racionalne taktičke postupke i vešto maskiranje. Da li vi stvarno mislite da građani Srbije i Crne Gore misle da ste na Kosovu ili u Srbiji stvarno ratovali sa nekim živim neprijateljem kojeg vi nazivate NATO zločincima, i da ste pobedili. Gospodo, svaka žrtva NATO napada je i vaša žrtva. Zdušno ste podržali rat protiv "stranih okupatora", da bi 9. juna 1999.

godine u Kumanovu potpisali vojno-tehnički sporazum o povlačenju Vojske Jugoslavije, policije, paravojnih i parapolicijskih jedinica sa Kosova. I to proglasili pobedom.

Gospodo u Generalštabu, na međunarodnom nivou je otvoreno pitanje legalnosti i legaliteta intervencije NATO na SR Jugoslaviju. Eksperti međunarodnog humanitarnog prava ozbiljno se bave analizom povreda humanitarnog prava za koje bi mogao biti odgovoran NATO. Poznata međunarodna organizacija za ljudska prava, Amnesty International, je neposredno nakon bombardovanja zgrade RTS i stradanja civila, objavila ekspertsko mišljenje da je reč o napadu na civilni cilj, što je zabranjeno Ženevskim konvencijama.

Kažete da prećutkujem žrtve NATO bombardovanja i uništenu imovinu. Gospodo u Generalštabu, pismeno sam vam se obratila 3. aprila 1999. godine za dozvolu za istraživanje događaja u toku bombardovanja, koji se tiču napada na civile i civilne objekte. Da vas podsetim, vi ste u tim prilikama autobusima organizovali obilazak pogođenih mesta. Propusnice ste izdavali određenim novinarima, držali ste monopol nad informacijama kao da je reč o turističkim atrakcijama a ne o životima ljudi. Iako je Fond za humanitarno pravo bio jedina organizacija za ljudska prava koja vam se obratila, danima smo čekali pred vratima Informativne službe Generalštaba, dok nam na kraju nije u lice rečeno: "Ne može, znamo mi, kakva ste vi organizacija".

Gospodo u Generalštabu, optužujete me da prećutkujem zločine "šiptarskih terorista" od 1. januara 1998. godine do danas. Kako nazivate one sa "naše" strane koji su počinili zločin, da li su oni za vas takođe teroristi ili su to nacionalni branitelji? Pitam vas šta ste uradili da razjasnite sudbinu Srba, Roma, Bošnjaka ili Crnogorca koji su nestali u vreme dok ste kontrolisali teritoriju Kosova. I tada, i nakon dolaska međunarodnih snaga na Kosovo, za vas su to samo brojke, po principu što više ubijenih i kidnapovanih Srba to bolje za srpsku stranu. Ne volite da se susrećete licem u lice sa roditeljima stradalih i nestalih vojnika. Decu ste im vodili tamo gde svoju niste, dodeljujete im ordenje za hrabrost dok oni traže da znaju gde im je grob.

Kažete, uspešno ste se suprotstavili najjačoj sili na svetu, pobedili ste NATO. Što kada ste tako jaki ne učinite jednu malu stvar, ovog puta za dobrobit ljudi u Srbiji i na Kosovu: obratite se onima s kojima ste potpisali sporazum u Kumanovu radi rešavanja sudbine nestalih i zatvorenika: 2.500 nestalih Albanaca u vreme trajanja ratnog stanja, 1.150 nestalih Srba, Roma, Crnogoraca i Bošnjaka nakon dolaska međunarodnih snaga na Kosovo i oko 900 albanskih zatvorenika u Srbiji.

Ja ostajem na mom terenu: da branim pravo na život, pravo na slobodnu upotrebu maternjeg jezika, pravo na slobodno kretanje, pravo na javnu kritiku vlasti i da podržavam svaki sud koji kažnjava počinioce ratnih zločina i naredbodavce zločina protiv humanosti nezavisno od njihove etničke pripadnosti. Zločin je zločin.